

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

**Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin,
milli adət-ənənələrinin,
elm və mədəniyyətinin təbliği**

Aynur Turan

“Göy Qurşağı” jurnalının
redaktoru

(əvvəli ötən sayımızda)

İnsan yaşa dolsa da heç zaman qocalmayan, hər zaman öz estetik tərəvətini saxlayan, vəsf etdiyi duyğular qədr təmiz, saf və əbədi olan şeirlər... Bu ölməz şeirlərə yeni könüllər, yeni könül evləri, yeni sevgilər tapmaq üçün... Şeirləri çoxaltmaq üçün... Azərbaycan ədəbiyyatının elə məşhur imzaları var ki, dünyanın üstümüzə ələdiyi dərdindən-sərindən, kirindən, dedi-qodusundan arınmaq, paklanmaq üçün onların yaradıcılığına dönə-dönə qayıtmaq lazımdır. Bəzən, amansız əcəl, vaxtsiz ölüm elələrini sıralarımızdan zamansız aparsa da, onları unutmamaq, gənc nəslə xatırlatmaq, təbliğ etmək borcumuzdur. Belə işıqlı imzalarından biri vətənpərvər, istedadlı şair Fəzlidir.

G.Fəzli bütün ili sanki bir günün həsrəti ilə yaşayırdı, mayın 9-u, Qələbə Günü ilə. Təqvimdə həmin gün çatanda onun üzündə kədərlə sevinc, göz yaşı ilə təbəssüm bir-birini əvəz edərdi. Sevinc – qələbə sevinci idi. Kədər–müharibədə qoyub gəldiyi dostlarının, itirdiyi səsinin kədəri idi. O, yeniyetmə ikən, hələ yaşı çatmamasına baxmayaraq, könüllü olaraq cəbhəyə yollanmış, müharibə dəhşətlərini öz gözlərilə görmüş, səs tellərinə dəyən düşmən gülləsindən səsinə itirmişdi. Düşmən yanılmışdı, gülləsi hədəfə dəyməmişdi. Gəray yalnız səsinə itirirdi. Səsinə itirsə də, cəbhədə qazandıqları daha çox oldu: iradə, dözümlü, mərdlik, kamillik, ləyaqət, mübarizlik və ən əsas qələbə və qələm!

G.Fəzlinin müharibə illərindən dolğun romanlar yazan yazıçı qələmi, nəğmələrə

Dostlarımla bölüşməli
Bir meh əsdi Ağdərədən:
Dedim: - Kimsən?
Dedi: - Mənəm!
Bir vaxt sənin cəbhə dostun,
İndi isə... sevincinəm,
Gülüşünəm, qəh-qəhənəm.

Gənclik dostları deyirdi ki, Gərayın gözəl səsi var imiş, hətta gözəl oxuyurmuş da. Bu haqda söz düşəndə, deyirdi ki, ürəyimdekiləri Rübabə xanım, Hüseynağa oxuyur. “Ay günahsız əzizim”, “Sən olmuşam” və neçə-neçə belə həzin mahnılar.

Düşmən doğrudan da yanılmışdı. Gərayın səsi efrirdə gedən verilişlərində idi. Televiziya və radioda səslənən, G.Fəzli imza-

şey xalqımın, Vətənimin, dünyanın taleyi ilə bağlı olduğu üçün mən özümü necə də xoşbəxt hiss edirdim”. Atası sürgün olunduqdan sonra bəy oğlu olan kiçik yaşlı Gəray uşaq evində böyüdü, təhsil aldı, müharibəyə getdi, yaralandı, səsinə itirdi, bədənində qəlpə gəzdirdi, qələmə söz verdi, cəbhəçi-yazıçı adını qazandı. Çox nadir bir miras qoyub getdi-cəbhənin odundan-alovundan çıxmış bir miras.

Mən səngərdə öyrənmişəm
Dost yolunda candan keçmək,
El yolunda ölmək nədir.
Düşünürəm cəbhə yolum,
səngər ömrüm

gün onsuz da yaraşığıl xarici görünüşə malik olan Gəray daha şux görünür, qürurla gəzərdi. Hərdən də gözlərində sevinc yaşları parlayırdı. O, dünyadan ürəyində dəhşətli bir nisgillə getdi. Axı Şuşanın işğalı xəbəri ona məhz mayın 9-da çatmışdı. Onun Qələbə Gününe kölgə salmışdı, ona arxadan zərbə vurulmuşdu. Bu xəbəri eşidib, eyvana çıxdı, eyvanından bir parça dəniz görünürdü. Gözünü dikdi bu bir parça dənizə, baxdı, baxdı... Nələr keçdi ürəyindən? Dənizə dərdini pıçıldadı, göz yaşını Xəzərin sularına göndərdi. Həmin axşamı sükutla keçirdi. Yalnız səhər cəbhə

Bir Gəray vardı bu dünyada

G.Fəzli bütün ili sanki bir günün həsrəti ilə yaşayırdı, mayın 9-u, Qələbə Günü ilə. Təqvimdə həmin gün çatanda onun üzündə kədərlə sevinc, göz yaşı ilə təbəssüm bir-birini əvəz edərdi. Sevinc – qələbə sevinci idi. Kədər–müharibədə qoyub gəldiyi dostlarının, itirdiyi səsinin kədəri idi. O, yeniyetmə ikən, hələ yaşı çatmamasına baxmayaraq, könüllü olaraq cəbhəyə yollanmış, müharibə dəhşətlərini öz gözlərilə görmüş, səs tellərinə dəyən düşmən gülləsindən səsinə itirmişdi. Düşmən yanılmışdı, gülləsi hədəfə dəyməmişdi. Gəray yalnız səsinə itirdi. Səsinə itirsə də, cəbhədə qazandıqları daha çox oldu: iradə, dözümlü, mərdlik, kamillik, ləyaqət, mübarizlik və ən əsas qələbə və qələm!

çevrilən, lirik şeirlər qoşan şair qələmi, heyranedici publisist qələmi müharibə illərindən bəhs edən “Kəhrəba işığında”, “Yeddi ulduzlu səma”, “Gecə günəşi”, “Bir qəlbın asmanı” romanlarını və xeyli cəbhə şeirlərini yazdı. Bütün bu əsərləri oxuduqca başa düşürsən ki, biz bu günümüz üçün onlara, ölümlə üz-üzə gələnlərə, əbədiyyətə qovuşan hər bir əsgərə, bədənində qəlpələr gəzdirilənlərə, həmin bahar günü ilə bizə azadlıq müjdəsi gətirənlərə borclu-yuq.

Bir göz baxdı pəncərəmdən,
Dedim: - Kimsən?
Dedi: - Mənəm
Dedi cəbhə yollarında
Çantadakı son tikənəm

sı ilə gedən hər bir veriliş həmişə gur səslənirdi, əks-səda tapırdı, təkrar-təkrar ekranda yer alırdı.

Şairin “Yazıçı xəyalı, oxucu həqiqəti” adlı yazısını gözəndən keçirək: “Mən öz tərcümeyi-halına borcluyam. Bunu deyərəkən 1941-45-ci illərə təsadüf edən ən romantik, ən coşqun və eyni zamanda ən yetkin dövrü nəzərdə tutaram... Müharibə deyilən o mənhus tufanın qısa müddətə mənə bəxş etdiyi çox qiymətli keyfiyyətləri nəzərdə tutaram. Doğrudur, böyük qələbənin qazanılmasında mənim kiçik də olsa payım var, ancaq mənim vətəndaş kimi, bir qələm əhli kimi yetişməyimdə həmin qələbənin xidmətləri misilsizdir. Tərcümeyi-halımın “çılpaq faktlar okeanında” rast gəldiyim hər

hələ tamam oxunmamış salnamədir.

O, bu salnamədən hər il mayın 9-da səhifələr açar, həmin gün onun başına yığılan ailə üzvlərinə, dostlarına xatirələr söyləyirdi. Gəray Fəzli ad gününü keçirməzdi. Deyirdi ki, müharibədən qayıdanların doğum günü Qələbə Günüdür. Ona görə də onu sevvənlər, dostları, yoldaşları, yaxınları məhz həmin gün onun başına toplaşardılar. Təbriklər, hədiyyələr, xatirələr... Nəvələrindən birini də ona Tanrı məhz mayın 9-da Qələbə Günü bəxş etmişdi. Bu da qəribə bir rəmz idi onun üçün. Bu

şeirlərindən bu misraları astadan dedi:

Göynəlibdir köhnə yaram
sübhə qədər
Dolaşdıqca bədənimdə od qəlpələr.
Amma hamımız inanırıq ki,
Üfüqləri çiçək-çiçək
Çiçəkləri ləçək-ləçək
Bir bağım var,
Məşəl yanır dövrəsində
May gələndə kövrəkləşən
Buludları seyrəkləşən
Bir dağım var
Məşəl yanır zirvəsində.

Bu məşəl mütləq Şuşa dağlarının zirvəsində yanacaq. Unudulmaz şairimizin ruhu da onda rahat olacaq, vətən torpağında rahat yatacaq.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunur